

Fake news, les noves mentides.

Existeixen des de temps immemorials i tanmateix al segle XXI estan de moda. Les tradicionals mentides, ara també anomenades *fake news*, tornen a situar-se en la palestra. Van exercir un paper clau en la victòria de Donald Trump en les darreres eleccions als EUA. Però el seu moment dolç –amarg per al periodisme– s'explica per molts i diversos factors.

El concepte *fake news* ha eixamplat i sofisticat el que fins ara es coneixia com a mentides. Disgнем amb aquest binomi equivocacions involuntàries, errors intencionats i interessats, però també problemes de seguretat –com ara hackejos o suplantacions d'identitat– que desemboquen en problemes informacionals. Amb *fake news* ens referim també a confusions relacionades amb la infoxicació –com ara quan comptes de Twitter satírics es prenen com comptes seriosos– o, fins i tot, des de la propaganda d'algunes instàncies s'empren aquests termes per desprestigiar i anul·lar la propaganda de l'enemic.

Què ha canviat amb les noves mentides? Com detectar-les? Com combatre-les? La diferència de les mentides pretèrites i les actuals és sobretot de nombre: són moltes més, s'han multiplicat exponencialment. Arriben a un públic molt més extens, circulen a una velocitat vertiginosament més ràpida, penetren infinitament més. Calen altres recursos i noves habilitats per detectar-les, però també existeixen moltes més eines per combatre-les, com algunes iniciatives de verificació que s'expliquen aquí.

Les xarxes socials, que van néixer amb la promesa d'un diàleg global i democràtic, estan esdevenint eines potencials de manipulació massiva. I també –ho assenyalen diverses recerques– s'estan configurant com a cambres d'eco on els usuaris busquen el ressò continu de les seves opinions. En aquest context, les *fake news* fan fortuna, perquè són mentides psicològicament necessàries. I tanmateix, cal combatre-les amb determinació. Perquè un món cada vegada més ric i complex no es pot explicar mai des del ressò fictici d'un mateix.

Cal lluitar contra les noves mentides amb l'educació de l'esperit crític de la ciutadania i amb l'excel·lència de la feina periodística. Aquests recursos que la Biblioteca de Comunicació us posa a l'abast us aporten reflexions interessants sobre la matèria i recursos útils per combatre les *fake news* des del periodisme.

Nereida Carrillo

Doctora en Comunicació i Periodisme
per la Universitat Autònoma de Barcelona
(UAB)

Podeu visitar també l'exposició virtual a:
pagines.uab.cat/fakenews

Demaneu la llista dels documents
exposats a través del servei **Pregunt@**

